

Vay Anasını

– Huma · 15 Ağustos 2011

Bir Türk arkadaşım uyarmıştı beni:

-Bak dikkat et konuşurken, Azericede ve Türkçe'de kullanan aynı kelimeler farklı anlamlarda ola bilir” diye. Bir kaç böyle kelimelerin anlamlarını da biliyordum ve öğrenmekte devam ediyordum. Küfürlerin çoğunlukla ortak olduğunu duymuştum. Ama bir kaç Azerice küfür Türkçe normal ifade olarak, bir kaç Türkçe küfür sayılan kelimelerse Azerice küfür sayılır olduğunu biliyordumsa da, bilmediklerim de varmış anladım.

Her yıl yolum Türkiye'ye düşerken aramadan, görüşmeden dönmediğim çok kültürlü, akıllı, ahlaklı ve dinine aşırı derecede bağlı olan bir arkadaşım bizi önceden söz verdiyi gibi Edirne'ye götürmüştü (Ben kız kardeşim ve iş arkadaşım (bayan) beraber idim).

Dediğim gibi, çok dindar olan arkadaşım bizi Edirne'nin tarihi yerlerini (mesela Balkan şehitlik anıtını, Tıp medresesini ve s.) gezdirmezden önce çok sevdiği Selimiye Camisine götürdü. Cami çok nefis ve güzel yapılmıştı gerçekten. Arkadaşım camini içeriden ve dışarıdan gösterir ve tarif ediyordu. Sultan Selim bunu böyle, şunu şöyle yaptırdı diye hayranlıkla, gururla “vay anasını... Ne kadar da güzel yaptırmış” söylüyorken arkadaşım şaşkın nezerlerle yüzüme baktı, doğrusu ben de şaşırdımsa da aldırmadım. İki, üçüncü kez “vay anasını...” duyunca arkadaşım fısıltıyla bana sordu:

-Duydun mu küfürünü?

Ben arkadaşımın açıkça bayanların yanında küfür etmesine inanamıyordum. Tanıyordum onu çünkü...

Dedim:

-Belki başka bir anlamı vardır bu deyim, o kesinlikle küfür etmez.

Bayan arkadaşım fikrinden dönmedi:

-Yok ya, “Vay anasını..anlamıyormusun, başka ne anlamı ola bilir ki?

Dedim, bir az mantıkla düşünelim, o Sultan Selim'den hayranlık ve gururla bahsedirken neden durduk yerde ona küfür etsin ki?

Neyse ki, ne ben arkadaşımdan kullandığı bu ifadenin anlamını sormaya cesaret ettim, ne de bayan arkadaşımı inandıra bildim.

İyi ki sırada başka bir arkadaşımızla görüşümüz de vardı. O bir az açıkça konuşur, deyip-gülerdi. Dilinde küfürler de vardı, o yüzden sık-sık kavga ederdik. Her defa ben onu “Ya sen utanmıyor musun bu sözleri konuşmaktan?” diye yargılarken o “Siz Azeriler her şeye küfür diyorsunuz, ne var burda?” diye kendini savunurdu.

Alışmıştık artık onun açık-saçık konuşmasına.O yüzden hiç sıkılmadan-utanmadan ona sordum “Vay anasını..” hangi anlamdadır diye.

Arkadaşımız hemen anladı işin ne yerde olduğunu ve izah etti:

-Vay anasını..” ile “Vay anasını, avratını...” ifadesini karıştırmayın. Birincisi hayranlık bildiriyor, ikincisiyse küfür sayılır” ve sizin düşündüğünüz anlama geliyor.

Ben Türkçeden öğrendiğim ve hoşuma geden sözleri,ifadeleri kullanmayı severim.Ama her ne kadar arkadaşım bu sözün iyi bir anlamda olduğunu dese ve buna inansam da, kullanamam onu kendi memleketimde.Çünkü bizde kime “vay anasını..” desen bu işin içinden bir kan çıkar haberiniz olsun.

Türk diline sonsuz sevgilerimle